

BIJLAGE 1: VOORSTEL INDICATOREN EN BENCHMARKS PROGRAMMABEGROTING 2017-2021

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft aangegeven de informatiewaarde van de programmabegroting verder te willen verbeteren, door middel van betere indicatoren en waar mogelijk én relevant het gebruik van benchmarks. Zij heeft daartoe bij de Programmabegroting 2016-2020 twee moties ingediend: motie 19 Strevenswaardig inzicht door indicatoren en motie 24 Benchmark prestaties van gemeenten.

Om aan de wensen van de raad tegemoet te komen is een werkconferentie voor de raad georganiseerd. Na afloop van de werkconferentie is aanvullend een digitale vragenlijst bij de raadsleden uitgezet over indicatoren en benchmarks. In algemene zin bevestigen de resultaten van de vragenlijst – hoewel vooral indicatief – de resultaten van de werkconferentie (zie bijlage 1d).

Deze nota bevat de voornaamste resultaten van de werkconferentie en een eerste voorstel van het college voor de in de Programmabegroting 2017-2021 op te nemen indicatoren en benchmarks.

2. Voornaamste resultaten werkconferentie

Op 24 maart jl. is een drukbezochte werkconferentie voor de raad gehouden over indicatoren en benchmarks. Tijdens de werkconferentie konden raadsleden diverse ‘programmaworkshops’ bijwonen en hun mening geven over de bestaande indicatoren in de programmabegroting en mogelijke verbeteringen daarin. Ook konden zij aangeven welke informatie/indicatoren zij het meeste missen in de programmabegroting. Verder bestond de mogelijkheid om in gesprek te gaan over de nieuwe (verplichte) benchmarkindicatoren van de commissie Depla. Recent is een groot aantal van deze indicatoren via een ministeriële regeling (BZK) vastgesteld als landelijk verplichte set benchmarkindicatoren (zie bijlage 1c).

Uit de werkconferentie komt naar voren dat de overgrote meerderheid van de indicatoren uit de Programmabegroting 2016-2020 positief wordt beoordeeld. Voor een deel van de indicatoren geldt dat raadsleden deze graag gewijzigd zien of zouden willen laten vervallen. Over een aantal onderwerpen zien raadsleden graag nieuwe indicatoren.

Op de vraag welke informatie/indicatoren men het meeste mist bij de programma’s 1 tot en met 6¹ uit de Programmabegroting 2016-2020 zijn door de raadsleden diverse ideeën geopperd. Voor een deel van deze indicatoren geldt dat zij goed uit te werken zijn voor de begroting en daar ook goed in passen, voor een ander deel geldt dit om uiteenlopende redenen niet. Het daadwerkelijk opnemen van passende indicatoren is overigens onder meer afhankelijk van de hiermee gemoeide eventuele (extra) kosten en benodigde capaciteit.

Dilemma’s

Tijdens de werkconferentie viel op dat raadsleden het belang van indicatoren om de resultaten van beleid en uitvoering te duiden breed onderschrijven. Wat betreft de uitwerking daarvan hebben de raadsleden verschillende opvattingen:

¹ Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen is tijdens de werkconferentie buiten beschouwing gelaten. Alleen de beleidsinhoudelijke programma’s kwamen aan de orde. Aan de hand van de wijzigingen in de BBV (Besluit begroting en verantwoording) en motie 48 ‘Meer financiën in de begroting’ worden de financiële onderdelen in de begroting nader uitgewerkt. Tijdens de werkconferentie is door de raad aandacht gevraagd voor de relatie tussen prestaties en kosten. Ook dit is een aandachtspunt binnen het traject Meer financiën in de begroting en komt daardoor niet terug in dit voorstel over indicatoren.

- aantal indicatoren beperkt houden of juist uitbreiden (behoefte aan meer informatie);
- wens tot focus op prestatie-indicatoren versus wens tot focus op prestatie- én effectindicatoren;
- niet opnemen van indicatoren waar de gemeente beperkte/geen (directe) invloed op heeft versus juist wel opnemen hiervan (dit kan belangrijke contextinformatie zijn).

Overige wensen

Tijdens de werkconferentie zijn daarnaast nog diverse overige wensen genoemd:

- een betere dekking door indicatoren van (alle) doelen en prestaties;
- een duidelijker relatie tussen (onderdelen van) beleidsvelden en financiën;
- meer onderlinge relaties aanbrengen tussen programma's;
- binnen de gemeente beschikbare informatie (nog) beter toegankelijk maken voor raadsleden zodat zij zelf bepaalde informatie terug kunnen vinden, bijvoorbeeld uitgesplitst op stadsdeel- of wijkniveau of naar leeftijd;
- meer weergeven van contextgegevens die de indicatoren meer zeggingskracht geven; en
- beter aangeven waar de gemeente wel en geen (directe) invloed op heeft.

Het college streeft naar een zo evenwichtig mogelijke set aan indicatoren en benchmarks met een goede balans tussen enerzijds prestatie- en anderzijds effectindicatoren. Het college onderschrijft dat helder moet zijn waar de gemeente wel en geen (directe) invloed op heeft. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2017-2021 zal hier extra rekening mee worden gehouden. Dat geldt eveneens voor de overige genoemde wensen.

Voor veel gegevens geldt dat zij jaarlijks gemeten worden (bijv. in het Omnibusonderzoek). Voor sommige gegevens geldt dat zij veel minder vaak gemeten worden, maar dat zij wel het voordeel hebben van vergelijking met andere gemeenten (bijv. de vierjaarlijkse GGD-monitor). De voorkeur van het college gaat in principe uit naar gegevens die jaarlijks gemeten worden (en waarover dus ook jaarlijks verantwoording afgelegd kan worden in het jaarverslag) tenzij er goede redenen zijn om hier van af te wijken.

Haarlem stelt al veel informatie beschikbaar als open data. Om gegevens waarover de gemeente reeds beschikt ook te kunnen benutten als indicatoren of (open) data, is vaak nog een bewerkingsslag nodig. Op allerlei gebieden wordt gewerkt om dergelijke registraties in de toekomst breder te kunnen benutten en online toegankelijk te maken.

Tijdens de werkconferentie is een aparte workshop gewijd aan de benchmarkindicatoren van de commissie Depla (recent grotendeels opgegaan in de landelijk verplichte set benchmarkindicatoren van BZK). Hieruit komt naar voren dat de verplichte (basis)set zonder meer wordt gewaardeerd. Alle raadsleden waarmee is gesproken vinden het een goed initiatief en verwachten dat de set van toegevoegde waarde zal zijn, vooral vanwege de vergelijkbaarheid van gegevens. Wel zijn er vragen over hoe de indicatoren precies gedefinieerd zijn en gemeten worden. Verder wordt opgemerkt dat er meer gebruik gemaakt kan worden van allerlei bestaande registraties (bijvoorbeeld interne gegevens op het gebied van het sociaal domein of gegevens van externe partijen zoals de energielabel woningen), maar deze informatie hoeft niet noodzakelijkerwijs in de begroting te worden ondergebracht. Als informatie elders beschikbaar is vinden raadsleden dat vaak afdoende (eventueel kunnen in de begroting links worden aangemaakt naar deze informatie).

3. Voorstel voor op te nemen indicatoren en benchmarks in de Programmabegroting 2017-2021

Op basis van de resultaten van de werkconferentie en de inhoud van de moties 19 en 24 heeft het college per programma een voorstel gemaakt van de in de Programmabegroting 2017-2021 op te nemen indicatoren en benchmarks. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Tijdens de werkconferentie positief beoordeelde indicatoren komen terug in de Programmabegroting 2017-2021. Wel kan het zo zijn dat er een kleine wijziging in de formulering wordt voorgesteld (bijv. het vervangen van aantallen door percentages, omdat deze meer zeggingskracht hebben) en/of dat er nog aanvullende indicatoren worden voorgesteld.
- Indicatoren die tijdens de werkconferentie overwegend negatief zijn beoordeeld worden in principe geschrapt en/of worden gewijzigd door betekenisvoller indicatoren. Soms zijn er echter goede redenen geweest om bepaalde indicatoren, ondanks gemaakte kanttekeningen, toch (nog) te behouden.

Vanaf de volgende bladzijde wordt per programma een tabel gepresenteerd met daarin een voorstel voor de in de Programmabegroting 2017-2021 op te nemen indicatoren. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in:

- te behouden indicatoren uit de Programmabegroting 2016-2020, aangegeven als 'Bestaand'. Deze indicatoren kunt u terugvinden in de begroting door te kijken naar het nummer wat ervoor staat. Een 'E' staat hierbij voor 'effectindicator' en een 'P' voor 'prestatie indicator';
- te wijzigen indicatoren uit de Programmabegroting 2016-2020, aangegeven als 'Gewijzigd';
- nieuwe benchmarkindicatoren conform de verplichte landelijke set van BZK, aangegeven als 'nieuw/BZK'; en
- voorgestelde nieuwe indicatoren voortgekomen uit de werkconferentie en/of moties 19 en 24, aangegeven als 'Nieuw'.

N.B. Voor sommige indicatoren geldt dat zij nog nader geoperationaliseerd moeten worden (meer 'SMART' geformuleerd). Hiervoor zal aandacht zijn bij het opstellen van de Programmabegroting 2017-2021. De voorliggende lijst indicatoren kan aangevuld worden met nieuwe/betere indicatoren bij de totstandkoming van de programmabegroting.

Extra kosten/capaciteit

Voor de meeste voorgestelde nieuwe indicatoren geldt dat er geen extra kosten en capaciteit aan verbonden zijn. Het gaat hier vaak om gegevens die al onderzocht of geregistreerd worden. Sommige indicatoren brengen beperkte extra kosten en/of capaciteit met zich mee. Bij een klein deel van de indicatoren is echter sprake van extra kosten en/of capaciteit die niet binnen bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. Wanneer extra kosten en/of capaciteit nodig zijn om een indicator te meten, wordt dit in de tabel aangegeven. Door het korte tijdsbestek tussen de werkconferentie en het opstellen van dit voorstel was het niet in alle gevallen haalbaar de consequenties in kosten en ambtelijke capaciteit voor alle indicatoren gedetailleerd na te gaan. Hier zijn soms ook eerst keuzes nodig over de wijze van onderzoek, de omvang van onderzoek en de regelmaat van het meten.

PROGRAMMA 1 MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

Beleidsveld 1.1 Onderwijs en sport		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
Percentage vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)(% van deelnemers aan VO en MBO onderwijs)	Nieuw/BZK	
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	Nieuw/BZK	
Relatief verzuim	Nieuw/BZK	
E3. Percentage Haarlemmers > 15 jaar dat regelmatig (minstens 5 x per week 30 minuten) matig intensief beweegt (=Nederlandse norm gezond bewegen)	Gewijzigd	
Percentage kinderen 4-15 jaar dat regelmatig matig intensief beweegt	Nieuw	
Percentage niet sporters	Nieuw/BZK	
E4. Oordeel van Haarlemmers over binnen- en buitensportaccommodaties, sporthallen, zwembaden en gymnastiekzalen.	Gewijzigd	Beperkte extra kosten door opnemen van extra vragen in Omnibus.
P1a. Percentage VVE-doelgroep peuters dat deelneemt aan Voorschoolse Educatie	Bestaand	
Percentage achterstandsleerlingen van 4-12 jarigen	Nieuw/BZK	
P1c. Aantal (ver)nieuwbouw en uitbreidingen onderwijshuisvesting vanwege het groeiend leerlingenaantal	Bestaand	
P2b. Aantal stageplekken ter versterking aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.	Gewijzigd	Beperkte extra capaciteit nodig voor berekening.
Percentage goed onderhouden sportaccommodaties	Nieuw	
Beleidsveld 1.2 Bevorderen zelfredzaamheid		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Mate van zelfredzaamheid	Gewijzigd	
E1. Percentage Haarlemmers dat aangeeft voldoende contact te hebben	Bestaand	
E3. Percentage Haarlemmers dat vrijwillige inzet pleegt	Bestaand	
E4. Percentage mantelzorgers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn	Bestaand	
P3b. Aantal matches via Buuv	Bestaand	
Aantal deelnemers Buuv	Nieuw	
P4a. Aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen	Bestaand	
Beleidsveld 1.3 Advies en ondersteuning		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
Bekendheid met de mogelijkheden om informatie, advies, ondersteuning en hulp in het sociaal domein te verkrijgen.	Nieuw	Beperkte extra kosten door opnemen van extra vragen in Omnibus.
De mate van tevredenheid (beleving) van jeugdigen en hun ouders over het CJG	Nieuw	
De mate waarin ouders en jeugdigen vermindering van de problematiek ervaren na ingezette ondersteuning vanuit het CJG	Nieuw	
Bekendheid cliëntondersteuning	Nieuw	
Aantal casussen in behandeling bij het sociaal wijkteam	Nieuw	
Aantal bezoekers CJG	Nieuw	Eventuele uitsplitsing naar de verschillende vormen van contact (fysiek, telefonisch, digitaal) wordt onderzocht.

PROGRAMMA 2 ONDERSTEUNING EN ZORG**Beleidsveld 2.1 Maatwerkvoorzieningen en hulp op maat**

INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Percentage cliënten dat aangeeft dat zij zich beter kunnen redden door de zorg/ondersteuning die zij krijgen	Gewijzigd	
E1. Percentage cliënten dat aangeeft dat zij een betere kwaliteit van leven hebben door de zorg/ondersteuning die zij krijgen	Gewijzigd	
P1a. Percentage cliënten dat aangeeft dat zij door de gemeente snel geholpen werden met hun hulpvraag	Gewijzigd	
Percentage cliënten dat aangeeft dat de medewerker van de gemeente hen serieus nam	Nieuw	
P1a. Percentage cliënten dat aangeeft dat zij de kwaliteit van de zorg/ondersteuning die krijgen goed vinden	Gewijzigd	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Nieuw/BZK	

Beleidsveld 2.2 Opvang en beschermd wonen

INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Aantal mensen op de wachtlijst voor maatschappelijke opvang	Bestaand	
E1. Gemiddelde verblijfsduur in maatschappelijke opvang in dagen: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	Bestaand	
E1. Aantal geregistreerde daklozen: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	Bestaand	
E2. Aantal politiemeldingen huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland	Gewijzigd	
P1a. Aantal plaatsen maatschappelijke opvang voor: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	Bestaand	
P2c. Aantal opgelegde huisverboden in de Veiligheidsregio Kennemerland	Bestaand	
P3a. Aantal plaatsen beschermd wonen	Bestaand	
Aantal mensen op de wachtlijst voor beschermd wonen	Nieuw	

Beleidsveld 2.3 Jeugdbescherming en jeugdreclassering

INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
Percentage jongeren met jeugdhulp van alle jongeren tot 18 jaar	Nieuw/BZK	
Percentage jongeren met jeugdbescherming van alle jongeren tot 18 jaar	Nieuw/BZK	
Percentage jongeren met jeugdreclassering van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Nieuw/BZK	

PROGRAMMA 3 WERK EN INKOMEN

Beleidsveld 3.1 Werk		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Aantal klanten geplaatst op de arbeidsmarkt	Bestaand	
E2. Percentage beëindigingen van Participatiewet uitkering i.v.m. het aanvaarden werk in relatie tot het totale uitkeringsbestand	Gewijzigd	
E3. Aantal plaatsingen op garantiebanen	Bestaand	
E3. Aantal SW'ers in Sociale Eenheden (SE)	Bestaand	
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Nieuw/BZK	
Percentage netto arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de totale beroepsbevolking	Nieuw/BZK	
Percentage werkloze jongeren van het totaal aantal jongeren van 16-22 jarigen	Nieuw/BZK	
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	Nieuw/BZK	
Beleidsveld 3.2 Inkomen		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
Procentuele groei of daling van het uitkeringsbestand van de gemeente Haarlem	Nieuw	
E2. Aantal toekenningen individuele bijzondere bijstand	Bestaand	
E2. Aantal toekenningen minimaregelingen	Bestaand	
E2. Aantal minimahuishoudens met Haarlempas	Bestaand	
E2. Aantal Haarlemmers dat gebruik maakt van individuele bijzondere bijstand	Bestaand	
E2. Aantal Haarlemmers dat gebruik maakt van een minimaregeling	Bestaand	
E2. Aantal kinderen dat een beroep doet op JSF/JCF	Gewijzigd	
P1a. Aantal uitkeringsgerechtigden die een Participatiewet uitkering ontvangen	Gewijzigd	
P1b. Percentage aanvragen inkomensondersteuning binnen wettelijke termijn afgehandeld	Bestaand	
Gemiddelde afhandeltermijn van aanvragen Participatiewet uitkering	Nieuw	
P2c. Percentage aanvragen bijzondere bijstand binnen wettelijke termijn afgehandeld	Bestaand	
Aantal personen per 10.000 inwoners met een bijstandsuitkering	Nieuw/BZK	
Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin	Nieuw/BZK	
Duur van de uitkeringsperiode, gekoppeld aan categorieën van Divosa	Nieuw	
Percentage klanten in de uitkering dat een sanctie of korting krijgt op de uitkering	Nieuw	
Beleidsveld 3.3 Schulden		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Aantal geslaagde schuldbemiddelingstrajecten	Bestaand	
P1a. Aantal gestarte schulddienstverleningstrajecten	Bestaand	
P1b. Aantal deelnemers aan preventieve voorlichtingsbijeenkomsten m.b.t. schuldenproblematiek	Bestaand	
Aantal gegronde / ongegronde bezwaar- en beroepszaken	Nieuw	

PROGRAMMA 4 DUURZAME STEDELIJKE VERNIEUWING**Beleidsveld 4.1 Duurzame stedelijke vernieuwing**

INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E3. Vermeden en bespaarde CO ₂ uitstoot (x 1.000 ton) in Haarlem	Bestaand	
Percentage van Haarlemse huishoudens dat aan energiebesparing doet	Nieuw	Beperkte extra kosten door opnemen van extra vragen in Omnibus.
P1b. Netto toevoeging woningen	Bestaand	
P2c. Gemiddelde wachttijd sociale huurwoning Zuid Kennemerland in aantal jaren	Bestaand	
Aantal vrijgekomen sociale huurwoningen van woningcorporaties in Haarlem	Nieuw	
... waarvan voor huishoudens beneden de aftoppingsgrens	Nieuw	
Aantal sociale huurwoningen in bezit van Haarlemse woningcorporaties	Nieuw	
Gebruik groen voor recreatie (percentage Haarlemmers dat recreëert in Haarlems groen)	Nieuw	
Hernieuwbare elektriciteit	Nieuw/ BZK	
Gemiddelde WOZ waarde	Nieuw/ BZK	
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw/ BZK	
Demografische druk	Nieuw/ BZK	

Beleidsveld 4.2 Economie, toerisme en cultuur

INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over ondernemingsklimaat	Bestaand	
E2. Aantal toeristische, binnenlandse dagbezoekers naar Haarlem (x 1.000)	Bestaand	
E3. Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod in Haarlem (rapportcijfer)	Bestaand	
P3b. Aantal toekenningen CSF	Bestaand	
Jaarlijkse overnachtingscijfers	Nieuw	
Percentage functiemenging	Nieuw/ BZK	
Bruto gemeentelijke product	Nieuw/ BZK	
Aandeel vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	Nieuw/ BZK	

PROGRAMMA 5 BEHEER EN ONDERHOUD

Beleidsveld 5.1 Openbare ruimte en mobiliteit		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Tevredenheid klanten over openbaar vervoer in de regio Haarlem-IJmond	Bestaand	
E1. Oordeel Haarlemmers over de bereikbaarheid van de stad	Bestaand	
E1. Oordeel Haarlemmers over het totaal van het voorzieningenniveau voor fietsen (rapportcijfer)	Bestaand	
E2. Percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van de openbare ruimte in hun wijk	Bestaand	
Vervoerkeuze woon-werkverkeer (modal split)	Nieuw	De vervoerkeuze voor woon-werkverkeer wordt gevraagd in de Omnibus, dus geen extra kosten. Deze indicator staat niet gelijk aan de totale <i>modal split</i> , maar voor het meten van de <i>modal split</i> is een jaarlijks terugkerende grote tijds- en kosteninvestering nodig. Het voorstel is daarom om de huidige omnibus-vraag als indicator te gebruiken.
Percentage ziekenhuisopnames na verkeersongeval met een motorvoertuig	Nieuw/BZK	
Percentage overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	Nieuw/BZK	
Percentage bezettingsgraad fietsenstallingen OF fietsparkeervoorzieningen	Nieuw	Jaarlijks kosten voor (externe) metingen hangt af van frequentie en wat te meten (fietsenstallingen is makkelijker en goedkoper dan fietsparkeervoorzieningen).
Aantal fietsparkeerplaatsen	Nieuw	Geen extra kosten. Wel aandacht binnen bestaande capaciteit om mutaties bij te houden en bij jaarrekening een overzicht op te stellen
Percentage van de openbare ruimte waar het dagelijks onderhoud voldoet aan het beeldkwaliteitsniveau zoals vastgesteld door de raad	Nieuw	PM; vraagt capaciteit van GOB en DDO-partners
Omvang huishoudelijk restafval in Kg per inwoner	Nieuw/BZK	
Beleidsveld 5.2 Parkeren		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Percentage Haarlemmers dat (zeer) veel last ondervindt van parkeren in de eigen woonbuurt	Bestaand	
Percentage parkeerdruk in zone B (binnenstad)	Nieuw	Voor zone B en C samen ca. €17.500 per jaar
Percentage parkeerdruk in zone C (de schil rond de binnenstad)	Nieuw	Voor zone B en C samen ca. €17.500 per jaar
E2. Oordeel Haarlemmers over de parkeergelegenheid in de binnenstad (rapportcijfer)	Bestaand	
Beleidsveld 5.3 Overige beheertaken		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Oordeel varende bezoekers Haarlem over de voorzieningen op en aan de wateren rondom Haarlem (rapportcijfer, eens in 3 jaar)	Bestaand	

PROGRAMMA 6 BURGER, BESTUUR EN VEILIGHEID

Beleidsveld 6.1 Dienstverlening		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Tevredenheid klanten over de gemeentelijke dienstverlening per kanaal (balie, telefoon, digitaal/website)	Gewijzigd	Website: Moet nog verkend worden of dit uit bestaande registraties is af te leiden. Termijn is nog onduidelijk. Zo ja, dan brengt dit waarschijnlijk geen kosten met zich mee
Beleidsveld 6.2 Gemeentelijk bestuur		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
Vertrouwen in gemeentebestuur (college van B&W en gemeenteraad)	Nieuw	
Vertrouwen in gemeenteraad(sleden)	Nieuw	
Beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid		
INDICATOR	TYPE INDICATOR	Extra kosten/capaciteit
E1. Percentage Haarlemmers dat Haarlem een (zeer) veilige stad vindt	Bestaand	
Percentage Haarlemmers/inwoners van wijk... dat zich weleens onveilig voelt in eigen buurt	Nieuw	
Percentage Haarlemmers/inwoners van wijk... dat aangeeft veel overlast te ervaren van rommel op straat	Nieuw	
Percentage Haarlemmers/inwoners van wijk... dat aangeeft veel overlast te ervaren van hondenpoep op straat	Nieuw	
Percentage Haarlemmers/inwoners van wijk... dat aangeeft veel overlast te ervaren van dronken mensen op straat	Nieuw	
Percentage Haarlemmers/inwoners van wijk... dat aangeeft veel overlast te ervaren van rondhangende jongeren	Nieuw	
E1. Percentage Haarlemmers uit Schalkwijk dat aangeeft veel overlast van rondhangende jongeren te ervaren	Gewijzigd	Huidige indicator heeft Omnibus als bron. De gemeente gaat in 2016 meedoen aan de Veiligheidsmonitor. De vraag kan met beide bronnen gemeten worden. Deelname aan de VM brengt kosten met zich mee (circa €20.000). Uitkomsten zijn echter (veel) breder toepasbaar. Als je VM als bron gaat nemen, moet je komende jaren structureel gaan deelnemen. Alleen bij VM zijn uitkomsten op wijkniveau beschikbaar.
Aantal verwijzingen HALT (per 10.000 inwoners)	Nieuw/BZK	
Aantal harde kern jongeren	Nieuw/BZK	
Percentage jongeren (12 t/m 21 jarigen) met een delict voor de rechter	Nieuw/BZK	
Aantal jongeren in de aanpak criminele jeugd Schalkwijk waarbij aandacht niveau is afgenomen (van rood naar oranje of groen. Kleur categorieën naar niveau van aandachtbehoefte)	Nieuw	
E2. Aantal HIC-delicten gepleegd in Haarlem	Bestaand	
Aantal uren inzet van handhaving per wijk	Nieuw	
Aantal gepleegde handhavingsinterventies (boetes, waarschuwing en bestuursrechtelijke interventies gericht op verminderen overlast in de woonomgeving)	Nieuw	
Aantal huisbezoeken (controles in het kader van woon- en adresfraude)	Nieuw	
Aantal adressen in onderzoek genomen (in het kader van woon- en adresfraude)	Nieuw	
Aantal winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	Nieuw/BZK	
Aantal geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	Nieuw/BZK	
Aantal diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	Nieuw/BZK	
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (aantal per 1.000 inwoners)	Nieuw/BZK	

4. Bijlagen bij dit voorstel indicatoren en benchmarks Programmabegroting 2017-2021

In bijlagen 1a tot en met 1d is de volgende achtergrondinformatie opgenomen:

- Bijlage 1a: een overzicht van de scores van de indicatoren per programma (aantal toegekende groene en rode stickers tijdens de werkconferentie);
- Bijlage 1b: een overzicht van mogelijk/niet op te nemen indicatoren, inclusief de redenen daarvoor;
- Bijlage 1c: een overzicht van de op 24 maart 2016 middels ministeriële regeling (BZK) vastgestelde definitieve set van 39 benchmarkindicatoren (voortgekomen uit de commissie Depla), met een (voorlopige) toewijzing aan de programma's en beleidsvelden van de Haarlemse begroting;
- Bijlage 1d: een korte samenvatting van de voornaamste resultaten van de aanvullende vragenlijst die na de werkconferentie digitaal is uitgezet onder raadsleden.

Bijlage 1a Scores van indicatoren per programma tijdens de werkconferentie

Tijdens de werkconferentie konden raadsleden met groene stickers aangeven welke indicatoren zij 'goed' vonden en met rode stickers welke zij 'slecht' vonden. In onderstaande tabellen wordt per indicator uit de Programmabegroting 2016-2020 weergegeven hoeveel groene en rode stickers er geplakt zijn. Omdat niet alle raadsleden bij alle indicatoren stickers hebben geplakt zijn de resultaten niet representatief voor de gehele gemeenteraad. Desalniettemin geven de stickers een goede indicatie van wat er leeft binnen de gemeenteraad en van de gewenste verbetering van de indicatoren. In de tabellen wordt aangegeven wat het voorstel is voor de indicator in de Programmabegroting 2017-2021: behouden, wijzigen of schrappen.

PROGRAMMA 1 MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

Beleidsveld 1.1 Onderwijs en sport		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (VSV) t.o.v. de nulmeting	😊😊😊😊😊	Schrappen
E3. Percentage Haarlemmers (>15 jaar dat regelmatig sport (minstens 1x per 2 weken)	😞😞😞😞😞	Wijzigen
E4. Oordeel Haarlemmers over de sportvoorzieningen in Haarlem (rapportcijfer)	😊😞😞😞	Wijzigen
P1a. Percentage VVE-doelgroep peuters dat deelneemt aan Voorschoolse Educatie	😊😊😊😊😊	Behouden
P1c. Aantal (ver)nieuwbouw en uitbreidingen onderwijshuisvesting vanwege het groeiend leerlingenaantal	😊😊😊😊😊	Behouden
P2b. Extra stageplekken ter versterking aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	😊😊😞	Wijzigen
P3a. Aantal ouderen dat deelneemt aan kennismakingslessen in sport (Beweegpas 50+)	😊😞😞😞	Schrappen
P3b. Aantal (ver)nieuwbouw en renovatie sportaccommodaties (kleedkamers, velden)	😊😊😞😞	Schrappen
P3c. Aantal sportevenementen, gefaciliteerd door de gemeente	😞😞😞	Schrappen
Beleidsveld 1.2 Bevorderen zelfredzaamheid		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Kencijfer sociale kwaliteit	😊😊	Wijzigen
E1. Percentage Haarlemmers dat aangeeft voldoende contact te hebben	😊😊😊😊😊😊	Behouden
E3. Percentage Haarlemmers dat vrijwillige inzet pleegt	😊😊😊😊😊	Behouden
E4. Percentage mantelzorgers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn	😊😊😊😊😞	Behouden
P3b. Aantal matches via Buuv	😊😊😞😞😞	Behouden
P4a. Aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen	😊😊😊😊	Behouden
Beleidsveld 1.3 Advies en ondersteuning		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
Geen indicatoren	n.v.t.	n.v.t.

NB. Tijdens de werkconferentie is gebleken dat de indicator Aantal matches via Buuv als niet waardevol wordt gezien. Het is onduidelijk wat het aantal matches precies inhoudt. In de Programmabegroting 2017-2021 zal de indicator tekstueel worden toegelicht waardoor de informatiewaarde er van toeneemt. De indicator blijft dan ook behouden. Wel wordt hier een indicator aan toegevoegd, het aantal deelnemers van Buuv, om nog beter te voorzien in de informatie over Buuv.

PROGRAMMA 2 ONDERSTEUNING EN ZORG

Beleidsveld 2.1 Maatwerkvoorzieningen en hulp op maat		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Percentage cliënten dat aangeeft dat de ondersteuning en voorzieningen uit de WMO redelijk tot veel bijdraagt aan het zelfstandig kunnen blijven wonen	😊😊😊😊😞	Wijzigen
E1. Percentage cliënten dat aangeeft dat de ondersteuning en voorzieningen uit de WMO redelijk tot veel bijdraagt aan het kunnen meedoen in de maatschappij	😊😊😊😊😊	Wijzigen
P1a. Tevredenheid gebruikers over de aanvraagprocedure individuele WMO-voorziening (rapportcijfer)	😊😊😊😊	Wijzigen
P1a. Tevredenheid gebruikers over WMO-voorzieningen (rapportcijfer)	😊😊😊😊	Wijzigen
P1a. Aantal lopende indicaties WMO-voorzieningen	😊😊😊😊	Schrappen
Beleidsveld 2.2 Opvang en beschermd wonen		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Aantal mensen op de wachtlijst voor maatschappelijke opvang	😊😊😊😊	Behouden
E1. Gemiddelde verblijfsduur in maatschappelijke opvang in dagen: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	😊😊😊😊	Behouden
E1. Aantal geregistreerde daklozen: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	😊😊😊😊	Behouden
E2. Aantal geregistreerde incidenten huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland	😊😊😊	Wijzigen
P1a. Aantal plaatsen maatschappelijke opvang voor: - OGGZ doelgroep - Econom. Doelgroep - Longstay - Ongedocumenteerden - Jongeren	😊😊😊😞😞	Behouden
P2c. Aantal opgelegde huisverboden in de Veiligheidsregio Kennemerland	😊😊😊	Behouden
P3a. Aantal plaatsen beschermd wonen	😊😊	Behouden
Beleidsveld 2.3 Jeugdbescherming en jeugdreclassering		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
Geen indicatoren	n.v.t.	n.v.t.

PROGRAMMA 3 WERK EN INKOMEN

Beleidsveld 3.1 Werk		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Aantal klanten geplaatst op de arbeidsmarkt	😊😊😊😊😞	Behouden
E2. Aantal beëindigingen van uitkeringen i.v.m. aanvaarden werk	😊😊😊😊😞😞	Wijzigen
E3. Aantal plaatsingen op garantiebanen	😊😊😞	Behouden
E3. Aantal SW'ers in Sociale Eenheden (SE)	😊😊	Behouden
Beleidsveld 3.2 Inkomen		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Aantal procentpunt dat de ontwikkeling van aantal uitkeringen lager is dan de landelijke ontwikkeling	😊😞😞😞	Schrappen
E2. Aantal toekenningen individuele bijzondere bijstand	😊😊😊😊😊😊	Behouden
E2. Aantal toekenningen minimaregelingen	😊😊😊😊😊😊	Behouden
E2. Aantal minimahuishoudens met Haarlempas	😊😊😊😊😊😊	Behouden
E2. Aantal Haarlemmers dat gebruik maakt van individuele bijzondere bijstand	😊😊😞	Behouden
E2. Aantal Haarlemmers dat gebruik maakt van een minimaregeling	😊😊😊😞	Behouden
E2. Aantal kinderen dat via Haarlempas beroep doet op JSF/JCF	😊😊😞😞😞	Wijzigen
P1a. Aantal klanten met inkomensondersteuning (18-65 jaar)	😊😊😊	Wijzigen
P1b. Percentage aanvragen inkomensondersteuning binnen wettelijke termijn afgehandeld	😊😊😊😞	Behouden
P2c. Percentage aanvragen bijzondere bijstand binnen wettelijke termijn afgehandeld	😊😊😊😞	Behouden
Beleidsveld 3.3 Schulden		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Aantal geslaagde schuldbemiddelingstrajecten	😊😊😊	Behouden
P1a. Aantal gestarte schulddienstverleningstrajecten	😊😊😊😊	Behouden
P1b. Aantal deelnemers aan preventieve voorlichtingsbijeenkomsten m.b.t. schuldenproblematiek	😊😊😞	Behouden
P2a. Aantal deelnemers aan de verplichte cursus 'Omgaan met geld' in het kader van schulddienstverlening	😊😊😞	Schrappen

PROGRAMMA 4 Duurzame stedelijke vernieuwing

Beleidsveld 4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E3. Vermeden en bespaarde CO2 uitstoot (x 1.000 ton) in Haarlem	☹️☹️☹️☹️	Behouden
P1b. Netto toevoegingen woningen	😊😊😊	Behouden
P2c. Gemiddelde wachttijd sociale huurwoning Zuid Kennemerland in aantal jaren	😊😊😊	Behouden
Beleidsveld 4.2 Economie, toerisme en cultuur		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over ondernemingsklimaat	😊☹️☹️	Behouden
E2. Aantal toeristische, binnenlandse dagbezoekers naar Haarlem (x 1.000)	😊😊😊	Behouden
E3. Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod in Haarlem (rapportcijfer)	😊☹️☹️	Behouden
P3b. Aantal toekenningen CSF	😊	Behouden
Beleidsveld 4.3 Grondexploitaties		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
Geen indicatoren	n.v.t.	n.v.t.

NB. De indicator over vermeden en bespaarde CO2 uitstoot wordt ondanks de rode stickers behouden. Tijdens de werkconferentie is aangegeven deze indicator niet negatief beoordeeld wordt. Echter, er is ruimte voor verbetering en er ligt een wens voor meer indicatoren voor duurzaamheid in het algemeen. Zie ook bijlage 1b.

NB. De indicator Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over ondernemingsklimaat blijft behouden zodat gemeten kan worden hoe tevreden de 'klant' van de gemeente is.

NB. Vooralsnog wordt de indicator Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod in Haarlem behouden. Indien er een alternatief komt, wordt deze mogelijk toch gewijzigd.

PROGRAMMA 5 Beheer en onderhoud

Beleidsveld 5.1 Openbare ruimte en mobiliteit		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Tevredenheid klanten over openbaar vervoer in de regio Haarlem-IJmond	😊😊😊😊😊😞	Behouden
E1. Oordeel Haarlemmers over de bereikbaarheid van de stad	😊😊😊😊😊	Behouden
E1. Oordeel Haarlemmers over het totaal van het voorzieningenniveau voor fietsen (rapportcijfer)	😊😊	Behouden
E2. Percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van de openbare ruimte in hun wijk	😊😊😊😊	Behouden
E3. Percentage huishoudelijk afval dat gescheiden wordt ingezameld	😊😊😊😊😞	Schrappen
P2b. Totaal aantal ondergrondse containers voor papier, glas en kunststof (cumulatief)	😊😞😞😞😞	Schrappen
Beleidsveld 5.2 Parkeren		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Percentage Haarlemmers dat (zeer) veel last ondervindt van parkeren in de eigen woonbuurt	😊😞😞	Behouden
E2. Oordeel Haarlemmers over de parkeergelegenheid in de binnenstad (rapportcijfer)	😊😊	Behouden
Beleidsveld 5.3 Overige beheertaken		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Oordeel varende bezoekers Haarlem over de voorzieningen op en aan de wateren rondom Haarlem (rapportcijfer)	😊😞	Behouden

NB. De indicator Percentage Haarlemmers dat (zeer) veel last ondervindt van parkeren in de eigen woonbuurt wordt behouden, ondanks het gegeven dat de negatieve beoordeling hoger is dan positief. Daarbij wordt wel een nieuwe indicator toegevoegd (dat ook blijkt uit overzicht van indicatoren programmabegroting 2017-2021 in het voorstel) over de parkeerdruk in de binnenstad (zone B) en de zone daarom heen (zone C).

PROGRAMMA 6 Burger, bestuur en veiligheid

Beleidsveld 6.1 Dienstverlening		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Tevredenheid klanten over de gemeentelijke dienstverlening per kanaal (balie, telefoon, digitaal)	😊😊😊😊😊😊😊😊	Wijzigen
Beleidsveld 6.2 Gemeentelijk bestuur		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
Geen indicatoren	n.v.t.	n.v.t.
Beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid		
INDICATOR	STICKERS	Voorstel indicator in PB 2017-2021
E1. Percentage Haarlemmers dat Haarlem een (zeer) veilige stad vindt	😊😊😊😊😊😊😊😊😊😊	Behouden
E1. Percentage Haarlemmers dat aangeeft dat de volgende categorie overlast vaak voorkomt: jongeren, hondenpoep, afval/vuil op straat, dak- en thuislozen	😊😊😊😊😊😞😞	Schrappen
E1. Percentage Haarlemmers dat (zeer) veel last ondervindt van parkeren in de eigen woonbuurt	😊😞😞😞😞😞	Schrappen
E1. Percentage Haarlemmers uit Schalkwijk dat aangeeft dat overlast van jongeren vaak voorkomt	😞😞	Wijzigen
E2. Aantal HIC-delicten gepleegd in Haarlem	😊😊😊😊😊😊😊😊	Behouden
E3. Percentage Haarlemmers dat zich in de eigen woonbuurt (zeer) veilig voelt	😊😊😊😊😊😞😞😞😞	Schrappen

Bijlage 1b Overzicht van mogelijk/niet op te nemen indicatoren

Voor een aantal door de raad voorgestelde aanvullende onderwerpen/indicatoren geldt dat het college adviseert om deze om uiteenlopende redenen niet op te nemen in de Programmabegroting 2017-2021. Ook geldt voor een aantal onderwerpen/indicatoren dat vanwege diverse redenen nog vraagtekens zijn bij opname in de Programmabegroting 2017-2021. Tenslotte geldt voor sommige onderwerpen dat hierover pas op zijn vroegst in de Programmabegroting 2018-2022 indicatoren opgenomen kunnen worden. In onderstaande tabellen wordt per programma een voorstel gepresenteerd over de mogelijk op te nemen indicatoren in de Programmabegroting 2017-2021 (respectievelijk Programmabegroting 2018-2022) en de niet op te nemen indicatoren; voorzien van een korte toelichting.

Indicator/Onderwerp	Voorstel	Toelichting
Programma 1 Maatschappelijke participatie		
E1. 'Eigen kracht oplossingen'	Mogelijk opnemen	Er is een alternatieve definitie van het begrip gezondheid: 'Gezondheid als het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. Deze definitie zegt iets over eigen kracht, maar is om direct te meten bij de inwoners ook enigszins vaag en theoretisch en kan deze bij sommige (zieke) inwoners ook verkeerd vallen en/of als pijnlijk worden ervaren. De mogelijkheden dit toch te meten onderzoeken we nader.
E3. Oordeel bewoners over sociaal wijkteam	Mogelijk opnemen	Er is een eerste onderzoek geweest naar het sociaal wijkteam (DSP), met onder meer de ervaringen van bewoners met het sociaal wijkteam (algemeen, resultaat en proces). Onderzocht wordt of dit onderzoek structureel moet worden herhaald en welke gegevens daaruit het best als indicator kunnen worden gebruikt.
Haarlemmers wonen langer zelfstandig (effectindicatoren bij beleidsveld 1.2)	Niet opnemen	Er is een programma vastgesteld dat zich richt op het verbeteren van de randvoorwaarden om langer zelfstandig wonen beter mogelijk te maken (voorlichting, wijkinfrastructuur, geschikte woonvormen). Het effect van deze inzet is moeilijk met een indicator te meten omdat er sowieso sprake is van een latere toegang tot intramurale voorzieningen.
Haarlemmers wonen langer zelfstandig (prestatie-indicatoren bij beleidsveld 1.2)	Niet opnemen	De prestatie is dat de gemeente faciliteert en stimuleert, zowel burgerinitiatieven als professionele en vrijwillige inzet via maatschappelijke organisaties. Hierover wordt op een andere wijze verantwoord, namelijk via de subsidierelatie. Aan de raad wordt hierover apart geïnformeerd (overzicht verantwoordingen subsidies basisinfrastructuur en innovatieregeling).
Indicatoren bij beleidsveld 1.2, doel 1 Versterken sociale netwerken	Niet opnemen	Het doel van het hebben van een sociaal netwerk is het behouden of verbeteren van de zelfraadzaamheid van Haarlemmers door steun uit de eigen omgeving en een sociaal netwerk draagt bij aan het participeren in de maatschappij. Via indicatoren over zelfredzaamheid en sociale contacten krijgen we een indicatie hoe het in Haarlem staat met sociale netwerken. Welzijns- en andere organisaties in het sociaal domein ondersteunen mensen (en buurten) in het opbouwen of versterken van sociale netwerken. Dit wordt verantwoord via de subsidierelatie. In de subsidieafspraken maken we langzaam de omslag van prestatie- naar effectmeting, zodat via de verantwoording een beeld wordt gegeven of de inzet daadwerkelijk leidt tot betere sociale netwerken. Daarnaast zijn er innovatieve (burger/buur)initiatieven gericht op sociale netwerken, die via een subsidieregeling door de gemeente worden ondersteund. Ook hierover vindt verantwoording plaats. Er zijn ook vele burger- en buurtinitiatieven waar de gemeente niet bij betrokken is, omdat deze initiatieven prima lopen zonder inbreng van de gemeente. De gemeente heeft soms wel, maar vaak ook geen weet van deze initiatieven. Rapportage daarover is dan ook niet mogelijk.
Eenzaamheid	Op te nemen in begroting 2018-2022	In motie 19 werd het onderwerp 'eenzaamheid' expliciet genoemd als onderwerp waarover men informatie mist. Hoewel er aanmerkingen kunnen worden gemaakt bij de huidige indicator in de programmabegroting, wordt voorgesteld deze wel te handhaven, ook omdat deze al langere tijd wordt gemeten. De

		duiding kan worden aangevuld met de gegevens uit de vierjaarlijkse GGD-meting die meer direct naar eenzaamheid vraagt (versus in het omnibusonderzoek naar 'voldoende contact') met als voordeel regionale vergelijkbaarheid. Om eenzaamheid op nog een andere wijze kwantitatief in beeld te brengen is ingewikkeld en kostbaar. Wat wel kan is de reeds verzamelde informatie uit te splitsen naar leeftijd en stadsdelen en wijken. N.B. de inzet van de gemeente Haarlem is doorgaans niet zozeer gericht op het tegengaan van eenzaamheid maar veeleer op het bevorderen van maatschappelijke participatie. Dat is een ander accent.
Indicator/Onderwerp	Voorstel	Toelichting
Programma 2 Ondersteuning en zorg		
Hoeveel mensen worden te laat óf niet geholpen?	Niet opnemen	Deze vraag laat zich niet in een indicator vatten. Mensen die niet (of te laat) geholpen zijn, zijn waarschijnlijk ook niet bekend bij de gemeente.
Hoeveel maatwerk ten opzichte van uniforme oplossingen?	Niet opnemen	Deze vraag laat zich niet in een indicator vatten. De begrippen 'maatwerk' en 'uniforme oplossingen' zijn onvoldoende eenduidig.
Nazorg ex-gedetineerden	Niet opnemen	De vraag is op te nemen hoeveel middelen beschikbaar zijn voor de nazorg van ex-gedetineerden en hoeveel mensen hiermee worden geholpen. Dat is belangrijk voor preventie maatschappelijke opvang. Voorstel is dit niet op te nemen als indicator(s) omdat de vraag te specifiek is.
Programma 3 Werk en inkomen		
Plaatsingen garantiebanen in branches verdeeld	Niet opnemen	De wens is geuit meer informatie te geven over verschillende branches waarin mensen terecht komen op een garantiebaan. Omdat lang niet alle plaatsingen via de gemeente lopen en niet alle mensen die geplaatst worden bij de gemeente bekend zijn vanuit bijvoorbeeld een uitkeringssituatie is het niet mogelijk daar informatie over te leveren. De investering die nodig zou zijn om dit wel te kunnen leveren (wordt geschat op circa €30.000) staat niet in verhouding tot het resultaat.
Aantal toekenningen in percentage van het totaal aantal mensen wat recht heeft op bijzondere bijstand	Niet opnemen	Gewenste aanvulling op bestaande effectindicator. Advies om niet op te nemen gezien het niet in kaart is te brengen. Haarlemmers met een minimuminkomen uit een baan die geen beroep doen op een minimaregeling of bijzondere bijstand zijn niet bekend bij de gemeente Haarlem. De laatste cijfers van het CBS hierover per gemeente zijn van 2012. Het is dan ook niet mogelijke een adequate vergelijking te maken.
Aantal toekenningen in percentage van het totaal aantal mensen dat recht heeft op een minimaregeling	Niet opnemen	Zelfde reden als hierboven. De totale populatie met recht op minimaregeling is niet bekend bij de gemeente.
Gebruik Haarlempas	Niet opnemen	Het is niet mogelijk in beeld te brengen hoe vaak de Haarlempas wordt gebruikt. Mensen kunnen de Haarlempas gebruiken bij bedrijven en organisatie die daar, zonder tussenkomst van de gemeente, iets voor organiseren. Er is geen centrale registratie van het gebruik van de pas.
Aantal meldingen en aantal geslaagde schuldbemiddelingstrajecten gerelateerd	Op te nemen in begroting 2018-2022	Het voorstel is de indicator E1 (3.3) Aantal geslaagde schuldbemiddelingstrajecten te behouden voor de begroting 2017 en in aanloop naar de begroting 2018 deze door te ontwikkelen. De behoefte is het aantal geslaagde schuldbemiddelingstrajecten te relateren aan het aantal meldingen op jaarbasis. Dit behoeft een duidelijke definitie van een melding (is een vraag al een melding, zijn meldingen alleen een melding als ze bij de gemeente binnenkomen of ook elders, etc.) en een goede registratie van het aantal meldingen. Dit behoeft nader onderzoek en mogelijk aanpassing van de systemen waarmee we werken in het kader van schulddienstverlening. Dit is op de termijn voor de programmabegroting 2017 niet te realiseren, maar wel een ontwikkelpunt voor het komend jaar. Een inschatting van de kosten die gepaard gaan met deze ontwikkeling is op dit moment niet te geven
Aantal meldingen en aantal geslaagde schulddienstverleningstrajecten	Op te nemen in begroting 2018-2022	Zelfde toelichting als hierboven. Ook hier geldt een doorontwikkeling op weg naar de begroting van 2018.
Aantal beëindigingen uitkeringen met andere redenen dan naar werk	Niet opnemen	Zicht hebben op andere redenen van uitstroom dan naar werk, kan het gevoel van inzicht geven in mensen die tussen wal en schip (dreigen te) vallen. Het betreft hier een potentieel kwetsbare

		doelgroep. Het opnemen van een indicator hierop in de begroting, suggereert de mogelijkheid van sturing op deze redenen van uitstroom. Dat is in het geval van 'werk' wel het geval (als gemeente spelen we een belangrijke rol op het gebied van re-integratie), maar om andere redenen vrijwel niet. De informatie die het oplevert kan een waarde vertegenwoordigen die relevant is te melden. Het voorstel is dit niet als indicator in de begroting op te nemen, maar mee te nemen in de verdere ontwikkeling van de minimamonitor. Deze wordt in de loop van 2016 verder ontwikkeld om zicht te krijgen op allerlei informatie omtrent de minima.
Zicht op spookburgers: mensen die uit de uitkering gaan en daarna verdwijnen	Niet opnemen	Het in beeld krijgen van spookburgers is een zeer lastige indicator; het zijn mensen die immers aan ons zicht onttrokken zijn. Ook hier is directe sturing middels een doelstelling en prestatie- of effectindicator erg lastig. In de doorontwikkeling van de minimamonitor zal deze vraag worden meegenomen om te zien of het mogelijk is een analyse te maken op basis van de beschikbare data.
Indicator/Onderwerp	Voorstel	Toelichting
Duur van de werkloosheid, in categorieën van kort tot langdurig	Niet opnemen	De gemeente registreert deze termijn niet. Onderzocht kan worden of deze informatie in samenwerking met het UWV wel kan worden gegenereerd. Echter, het zou hier geen indicator betreffen waar de gemeente middels een prestatie direct invloed op kan uitoefenen. Het voorstel is deze indicator niet in de begroting op te nemen.
Aantal kinderen dat onder de armoedegrens leeft Verbetering of verslechtering van de armoede	Niet opnemen	Het aantal kinderen dat onder de armoedegrens leeft, is bij de gemeente niet bekend. Dit komt omdat Haarlemmers met een uitkering, eventuele aanvullingen uit bijzondere bijstand of minimaregelingen in principe niet onder de armoedegrens leven. Getracht zal worden dit mee te nemen in de minimamonitor, dan wel in de begroting 2018-2021.
Grootte van de caseload van een klantmanager	Op te nemen in begroting 2018-2022	Om een adequate analyse uit te voeren op de betekenis van dit kengetal, wordt deze indicator in de begroting 2018-2022 meegenomen.
Aantal mensen dat jaarlijks terugkomt voor een minimaregeling	Niet opnemen	Het is mogelijk te rapporteren over het aantal mensen dat jaarlijks terugkomt voor een minimaregeling. De situatie van een gezin kan echter veranderd zijn waardoor er niet langer een beroep wordt gedaan op bijvoorbeeld een schoolkostenregeling. Een daling van cijfers over terugkomst zegt daarom niet per definitie iets over de afhankelijkheid van minima-regelingen. Advies is deze indicator niet op te nemen.
Toekenningsgraad voorzieningen per gezin	Niet opnemen	Een toekenningsgraad per gezien kan om verschillende redenen een vertekend beeld geven. Er wordt ontraden deze cijfers op te nemen in de begroting.
Recidive cijfers schulddienstverlening	Op te nemen in begroting 2018-2022	Er wordt dit jaar een onderzoek uitgevoerd naar recidive binnen schulddienstverlening, waar ook geprobeerd wordt hier feitelijke gegevens aan te koppelen. De verwachting is dat deze cijfers nog niet beschikbaar zullen zijn voor de begroting 2017, maar wel in ontwikkeling zullen zijn waardoor weergave in de begroting 2018 tot de mogelijkheden behoort. Dit kan leiden tot aanpassingen van het systeem, waarbij extra kosten gemoeid zijn.
Zijn mensen na x periode na het schuldentraject nog steeds uit de schulden	Op te nemen in begroting 2018-2022	Er wordt dit jaar geïnvesteerd in het onderzoeken van de mogelijkheden op het gebied van nazorg. Er zijn op dit moment geen cijfers beschikbaar die laten zien of mensen langdurig of duurzaam uit hun schuldsituatie zijn gebleven. Onderzocht wordt of het mogelijk is hier informatie over te genereren. Dit zal worden meegenomen in de aanloop naar de programmabegroting 2018. Dit kan leiden tot aanpassingen van het systeem, waarbij extra kosten gemoeid zijn.
Aantal mensen die zich melden voor schulddienstverlening en wiens schulden onoplosbaar zijn	Op te nemen in begroting 2018-2022	Omdat op dit moment meldingen niet als zodanig worden geregistreerd, is het niet mogelijk dit cijfer te genereren. Dit behoeft tevens een duidelijke definitie van een melding (is een vraag al een melding, zijn meldingen alleen een melding als ze bij de gemeente binnenkomen of ook elders, etc.) en een goede registratie van het aantal meldingen. Dit behoeft nader onderzoek en mogelijk aanpassing van de systemen waarmee we werken in het kader van schulddienstverlening. Dit is op de termijn voor de programmabegroting 2017 niet te realiseren, maar wel een ontwikkelpunt voor het komend jaar. Dit kan leiden tot aanpassingen van het systeem, waarbij extra kosten gemoeid zijn.

Aantal mensen dat langdurig gebruik maakt van de Voedselbank	Niet opnemen	Gezien het feit dat de Voedselbank een privaat initiatief is en niet afhankelijk van gemeentelijke subsidie, wordt ontraden deze indicator op te nemen in de begroting.
Integrale dwarsverbanden tussen domein werk en inkomen en (bijv.) jeugdcriminaliteit	Niet opnemen	De wens om integrale dwarsverbanden tussen gegevens te leggen, stuit op een privacy bezwaar. Het koppelen van informatie en gegevens van jeugdcriminaliteit aan mensen in de uitkering, kan in strijd zijn met de Wet Bescherming Persoonsgegevens.
Formatie SZW	Niet opnemen	De formatie SZW is net als de formatie van andere (hoofd)afdelingen terug te vinden in de bijlage Overzicht personeel in de begroting
Indicator/Onderwerp	Voorstel	Toelichting
Programma 4 Duurzame stedelijke ontwikkeling		
Woonlasten	Niet opnemen	Alhoewel we onderkennen dat Woonlasten meer zeggen dan sec de huur, zijn we nu nog niet in staat om hier een indicator voor te formuleren. In de geest van de motie over de woonlasten zoals deze bij de aanvullende uitgangspunten is vastgesteld zal dit in actualisatie Woonvisie en prestatieafspraken een plek krijgen, en mogelijk leiden tot een voorstel voor een indicator.
Duurzaamheid / energie	Niet opnemen	Naast de indicator over CO2 uitstoot, wordt voorgesteld overige indicatoren over het onderwerp duurzaamheid niet op te nemen in de begroting. Deze zullen gebundeld in een toekomstige duurzaamheidsmonitor terug te vinden zijn die op het moment wordt ontwikkeld.
Toevoeging huurwoningen	Niet opnemen	Opname van deze indicator wordt afgeraden, omdat de cijfers in breder perspectief en meerjarig in beeld worden gebracht bij de rapportage woningbouw. Hierin wordt ook bij de gerealiseerde woningen het onderscheid naar huur/koop sociaal/vrije sector opgenomen. Van belang bij de interpretatie van deze cijfers is om naar het meerjarig perspectief te kijken, de oplevering per jaar kan variëren.
P 1b levensloop bestendige woningen	Niet opnemen	Opname van deze indicator wordt afgeraden, omdat de cijfers in breder perspectief en meerjarig in beeld worden gebracht bij de rapportage woningbouw. Hierin is het aantal nultredenwoning opgenomen, als alternatief voor de levensloopbestendige woning.
Toevoeging plancapaciteit (per stadsdeel)	Niet opnemen	Opname van deze indicator wordt afgeraden, omdat de cijfers in breder perspectief en meerjarig in beeld worden gebracht bij de rapportage woningbouw. De plancapaciteit is iets dat een vaststaand cijfer is, en in de loop der tijd kan variëren, maar wat als prestatie-indicator geen beeld geeft over de geleverde prestaties of maatschappelijk effect.
P2 c in plaats van wachttijd, zoektijd	Niet opnemen	In sommige regio's wordt onderscheid gemaakt tussen wachttijd en zoektijd. In de regio Zuid-Kennemerland is dit niet het geval.
percentage winkelleegstand en kantorenleegstand	Niet opnemen	In de begroting niet opnemen omdat het reeds in de economische agenda is opgenomen. In de begroting zal een verwijzing daarnaartoe worden gemaakt.
E2 bezoercijfers (toerisme)	Mogelijk opnemen	Nederlandse dagbezoek (aantal bezoeken) kan toegevoegd worden als nieuwe indicator. Het aantal bezoekers is bestaande indicator. Aanvullend daarop rapporteren over het aantal bezoeken kan verwarring opleveren.
E3 bezoercijfers (cultuur)	Niet opnemen	Deze gegevens zijn beschikbaar in de cultuurmonitor. Daarom zal het niet worden opgenomen in de begroting als indicator. Wel kan vanuit de begroting een link gemaakt worden naar de cultuurmonitor.
Aantal hotelkamers/bedden	Niet opnemen	Met hoteliers is geruime tijd geen consensus over een eenduidige definitie van deze indicator.
Programma 5 Beheer en onderhoud		
Kwaliteit recycling (wat gebeurt er met afval na inzameling)	Niet opnemen	Wat er met afval gebeurt na gescheiden inzameling, dus hoe dit feitelijk gerecycled wordt, is geen doelstelling in de begroting. Een indicator hierover heeft daarom geen toegevoegde waarde.
Parkeertarieven t.o.v. andere steden	Niet opnemen	Geadviseerd wordt deze indicator niet in de begroting op te nemen Prijspeil t.o.v. andere steden is geen doelstelling. De vergelijkende waarde van een dergelijke benchmark is slechts beperkt, omdat de verschillende steden qua ruimtelijke opzet, parkeeraanbod en –beleid, aantrekkelijkheid etc. zo van elkaar verschillen. Jaarlijks bij het vaststellen van de nieuwe tarieven kan worden aangegeven hoe de Haarlemse tarieven zich verhouden tot andere steden.

Indicator/Onderwerp	Voorstel	Toelichting
Onderhoudsvoorraad / achterstand (in euro's)	Niet opnemen	Dit is een effectindicator die inzicht geeft in de geleverde prestaties ten aanzien van onderhoud. Deze wordt beschreven en berekend in de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' in de begroting. Extra opname als effectindicator is niet nodig.
Kostprijs beheer en onderhoud (per m2 fietspad, groen etc.)	Niet opnemen	Dit is geen doelstelling of indicator voor in de begroting. Dit zijn kentallen voor kosten van beheer. Deze zijn niet te beïnvloeden door gemeente, er is ook geen streefwaarde voor te geven. De kosten van beheer, uitgesplitst per domein, zijn in de Visie en Strategie, Beheer en Onderhoud beschreven. Deze wordt om de vier/vijf jaar geactualiseerd en voorgelegd aan de raad.
Waterbeheer (verhoging dijken, oevers en kaden i.v.m. zeespiegelstijging)	Niet opnemen	Dit is geen gemeentelijke zaak, maar ligt bij het Rijk en de Hoogheemraadschappen. Haarlem heeft hier ook nauwelijks invloed op, eigen invloed beperkt zich tot afvoer van regenwater.
Zwerfafval (steekproef hoeveelheid)	Niet opnemen	Is onderdeel van het B- en C- kwaliteitsniveau van de openbare ruimte (zie verder bij wel op te nemen indicator op dit punt).
Watersport (sluit aan bij plassen, meer promotie)		Dit is geen indicator maar een wens. Het aantal doorvaarten kan een indicator zijn dat we hiermee beïnvloeden, maar de invloed van Haarlem op het aantal doorvaarten is beperkt.
Riolering (ouderdom, mate van ontkoppeling)	Niet opnemen	Hoewel beide getallen redelijk eenvoudig zijn te leveren, zijn dit geen doelstellingen voor in de begroting op het gebied van beheer en onderhoud. Ouderdom zegt weinig over kwaliteit van het areaal, vervangen gebeurt op kwaliteit. De mate van ontkoppeling is van belang voor duurzaamheid (minder regenwater naar de rioolwaterzuivering) en hierover wordt ook gerapporteerd in het VGRP, die wordt in 2017 wederom voorgelegd aan de Raad. Daarin wordt beschreven wat de doelen zijn voor de komende looptijd en wat de prestaties waren van de afgelopen periode. Afkoppelen is vanuit rioolbeheer geen doelstelling op zich, maar gebeurt daar waar het doelmatig is. Het realiseren van een aantal hectares afgekoppeld gebied is daarom geen goede indicator voor beheer en onderhoud.
Aantal bomen	Niet opnemen	Op zich is het aantal bomen geen indicator van bijvoorbeeld de kwaliteit van de stad. Het vergroten van het aantal bomen is ook geen beleidsdoel, in ieder geval niet in het programma Beheer en Onderhoud. Mogelijk sluit deze als indicator aan bij een van de doelstellingen in programma 4 Duurzame stedelijke vernieuwing.
Bus / OV verbinding van eigen woonwijk naar dichtstbijzijnde OV station	Niet opnemen	Het openbaar vervoer wordt niet door de gemeente aanbesteed, maar door de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en de stadsregio Amsterdam. De gemeente gaat niet over busverbindingen. Dit zou een indicator zijn waar de gemeente geen invloed op heeft. Of mensen goed met het OV naar het werk of elders kunnen komen wordt gedekt door de toe te voegen indicator naar de vervoerwijzekeuze in het woon- werkverkeer.
Doorstroming OV in spits	Niet opnemen	Afgeraden wordt deze indicator op te nemen. De doorstroming van het OV in de spits is geen doel uit de programmabegroting. Om deze indicator op te nemen is de gemeente Haarlem afhankelijk van drie partijen; Stadsregio Amsterdam, provincie Noord-Holland en provincie Zuid-Holland. Dit zijn de partijen die de concessies voor het openbaar busvervoer in Haarlem verleend hebben. Er is nog geen streefwaarde voor deze indicator, die moet eerst geformuleerd worden. Het is bewerkelijk en dus kostbaar om de werkelijke doorstroming van het openbaar vervoer in de spits te achterhalen.
Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid		
Percentage producten dat via de bedieningszuilen wordt afgenomen	Niet opnemen	Het moet nog verkend worden of dit uit bestaande registraties is af te leiden. Termijn is nog onduidelijk. Zo ja, dan brengt dit waarschijnlijk geen kosten met zich mee
Participatie en inspraak	Niet opnemen	Een algemene indicator is lastig te formuleren. Bij een Haarlemsbrede enquête zal slechts een fractie van de inwoners regelmatig direct met participatie en inspraak vanwege gemeentelijke beleid of gemeentelijke ontwikkelingen in de buurt te maken hebben. Een gericht onderzoek naar betrokken bewoners over hoe burgers de mogelijkheden van participatie en inspraak hebben ervaren bij bijvoorbeeld een specifiek project ligt meer voor de hand. Echter, dit levert geen indicatoren op voor de begroting.
Bestuurlijke vernieuwing	Niet opnemen	Rondom dit onderwerp zijn veel landelijke ontwikkelingen en initiatieven. Het begrip is echter nog niet helder. Dit onderwerp zit nu nog in een experimenteerfase, waardoor opnemen als indicator in de begroting niet zinvol is.

Bijlage 1c Overzicht van verplichte benchmarkindicatoren (BZK)

Op 24 maart 2016 is middels een ministeriële regeling (BZK) een definitieve set van 39 benchmarkindicatoren vastgesteld die verplicht in de programma's moeten worden opgenomen vanaf de Programmabegroting 2017-2021. De regeling vloeit voort uit een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016. De set indicatoren is voortgekomen uit de zogenaamde 'commissie Depla'. De set is gewijzigd ten opzichte van de informatie die het Rijk eerder heeft verstrekt (en was gebruikt voor de werkconferentie). Waar eerder sprake was van een verplichte en facultatieve set benchmarkindicatoren, zijn nu alle indicatoren verplicht geworden. Verder is het aantal indicatoren komen te vervallen en zijn er nieuwe toegevoegd.

In onderstaand overzicht zijn de benchmarkindicatoren (voorlopig) toegedeeld aan de beleidsvelden uit de programmabegroting. Mogelijke verduidelijking van definitie en/of bron van de indicatoren wordt bij de programmabegroting digitaal ontsloten.

Benchmarkindicatoren BZK				
Nr.	Naam indicator	Eenheid	Bron	Beleidsveld Programmabegroting
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	6.3 Openbare orde en veiligheid
7	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD	6.3 Openbare orde en veiligheid
8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6.3 Openbare orde en veiligheid
9	Geweldmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6.3 Openbare orde en veiligheid
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6.3 Openbare orde en veiligheid
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6.3 Openbare orde en veiligheid
12	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
13	Overige verkeersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
14	Funciemenging	%	LISA	4.2 Economie, toerisme en cultuur
15	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Atlas voor Gemeenten	4.2 Economie, toerisme en cultuur
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	4.2 Economie, toerisme en cultuur
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1.1 Onderwijs en sport
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1.1 Onderwijs en sport
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1.1 Onderwijs en sport
20	Niet sporters	%	RIVM	1.1 Onderwijs en sport

Benchmarkindicatoren BZK				
Nr.	Naam indicator	Eenheid	Bron	Beleidsveld Programmabegroting
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	3.1 Werk
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% van 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel	6.3 Openbare orde en veiligheid
23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel	3.2 Inkomen
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	3.1 Werk
25	Achterstandsleerlingen	% van 4 tot 12 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel	1.1 Onderwijs en sport
26	Werkloze jongeren	% van 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tiel	3.1 Werk
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	3.2 Inkomen
28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	3.1 Werk
29	Jongeren met Jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2.3 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2.3 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 t/m 23 jaar	CBS	2.3 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
32	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2.1 Maatwerkvoorzieningen en hulp op maat
33	Omvang huishoudelijk afval	Kg/inwoner	CBS	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend Euro	CBS	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
37	Demografische druk	%	CBS	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	7.1 Lokale belastingen en heffingen
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	7.1 Lokale belastingen en heffingen

Besluit BZK op internet:

Het besluit is ook te raadplegen op internet via:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-16004.html>

Dashboard op internet

De cijfers voor de verschillende benchmarkindicatoren worden verzameld vanuit verschillende bronnen en samengebracht op een *online dashboard* op www.waarstaatjegemeente.nl:

<http://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording--cgd7hicOO4cj/>

Bijlage 1d Samenvatting van voornaamste resultaten aanvullende vragenlijst

Na afloop van de werkconferentie op 24 maart jl. is een aanvullende digitale vragenlijst uitgezet onder alle raadsleden. Raadsleden die de werkconferentie bezochten konden zo aanvullende punten meegeven of hun mening verder onderstrepen. Op deze manier werd (schaduw)raadsleden die niet bij de werkconferentie aanwezig konden zijn bovendien de kans geboden om alsnog hun mening te

geven. Van de in totaal 53 genodigden (schaduw- en raadsleden) hebben uiteindelijk 13 raadsleden deelgenomen aan de enquête. Daarvan hebben 6 raadsleden de vragenlijst geheel ingevuld.

Hoewel niet representatief heeft de enquête waardevolle aanvullende informatie opgeleverd op de bevindingen vanuit de werkconferentie. De resultaten van de enquête zijn verwerkt in onderhavige informatienota. In algemene zin bevestigen de uitkomsten de bevindingen die tijdens de werkconferentie zijn opgedaan. Door de beperkte respons in absolute zin is het niet mogelijk om resultaten ook separaat, in de vorm van kwantitatieve (cijfermatige) uitkomsten te rapporteren. Hieruit zou ten onrechte de indruk kunnen worden gewekt dat sprake is van een representatieve weergave van de mening van de gemeenteraad. Bovendien kan daarbij niet worden uitgesloten dat de mening van individuele raadsleden herleidbaar is.

De belangrijkste uitkomsten per onderdeel en op hoofdlijnen zijn als volgt:

Waardering P&C documenten

Kadernota, programmabegroting, bestuursrapportage en jaarverslag (P&C documenten) worden zonder uitzondering gewaardeerd met een voldoende. De rapportcijfers per document bevinden zich in meerderheid tussen een 6,5 en een 7. De verschillen in waardering tussen de documenten zijn beperkt: jaarverslag en bestuursrapportage kregen iets hogere rapportcijfers, gevolgd door programmabegroting en kadernota.

Een meerderheid van de (schaduw)raadsleden die de vragenlijst hebben ingevuld is van mening dat de kwaliteit van de verschillende P&C documenten de afgelopen jaren is toegenomen. Dit geldt vooral voor de programmabegroting en bestuursrapportage en in mindere mate voor kadernota en jaarverslag. Voor het jaarverslag geldt bovendien dat een even grote groep aangeeft dat de kwaliteit gelijk is gebleven.

De meeste raadsleden die de vragen hebben ingevuld, geven aan niet goed te kunnen beoordelen of de Haarlemse programmabegroting meer of minder kwaliteit heeft dan die van andere gemeenten. Een aantal raadsleden geeft aan dat de Haarlemse programmabegroting minder kwaliteit heeft.

Toegevoegde waarde onderdelen programmabegroting

Gevraagd naar de toegevoegde waarde van enkele onderdelen uit de Programmabegroting 2016-2020 blijkt dat vooral *hyperlinks* naar digitale producten gewaardeerd worden. Dit geldt zowel voor de verwijzingen vanuit programmateksten naar de digitale versies van gemeentelijke nota's, als voor de *links* naar de digitale weergave van indicatoren in de vorm van figuren. Hoewel in mindere mate, geeft een meerderheid ook aan dat de kerncijfers achterin de programmabegroting en de figuren en kaarten in de clusterteksten voor hen van toegevoegde waarde zijn. Over de toegevoegde waarde van de clusterteksten en de doelenbomen zijn de meningen verdeeld.

Stellingen omtrent indicatoren en mate van informatie

Middels een aantal stellingen is verkend hoe raadsleden denken over verschillende aspecten rondom indicatoren en de mate van informatie in de programmabegroting. Hieruit komt naar voren dat met name de kwaliteit van de effectindicatoren volgens raadsleden kan worden verbeterd. Belangrijk aandachtspunt daarbij is dat effectindicatoren weinig zeggen over de invloed die het gemeentelijk beleid op betreffende indicatoren heeft. Ook blijkt uit de stellingen dat de prestatie-indicatoren voor verbetering vatbaar zijn, dat indicatoren volgens raadsleden vaak niet 'smart' geformuleerd zijn en dat niet altijd duidelijk is waarop de streefwaarde van indicatoren gebaseerd is. Doelen zijn volgens de meeste respondenten wel helder geformuleerd en ook het onderscheid met prestaties wordt

meestal duidelijk gevonden. Uit de stellingen kan verder worden opgemaakt dat een meerderheid van de raadsleden die de vragen hebben ingevuld van mening is dat in de programmabegroting wat hen betreft eerder minder dan meer indicatoren kunnen worden opgenomen. Voor wat betreft de hoeveelheid informatie geldt dat de beantwoording van verschillende stellingen duidelijk maakt dat dit in de meeste gevallen niet als te veel wordt ervaren. Tenslotte is een meerderheid van de respondenten van mening dat informatie nog onvoldoende digitaal toegankelijk is.

Algemeen oordeel indicatoren

Gevraagd naar het algemene oordeel over de kwaliteit van indicatoren in de programmabegroting, blijkt het gemiddelde rapportcijfer uit te komen op een 6.

Mogelijke oplossingen voor meer inzicht in effecten gemeentelijk beleid

In de vragenlijst is een aantal ideeën voorgelegd die er voor zouden kunnen zorgen dat effecten van gemeentelijk beleid meer/beter inzichtelijk zouden kunnen worden. Uit de beantwoording blijkt dat hieruit geen duidelijke (voorkeur voor een) oplossing naar voren komt. De suggesties die het meest onderschreven worden zijn: 'meer indicatoren uit objectieve registraties of statistieken opnemen' en 'meer gebruik maken van benchmarks'. Hoewel in mindere mate, vinden ook de suggesties 'meer digitale links naar andere gegevensbronnen' en 'meer toelichting in tekst' steun onder sommige raadsleden. Een minderheid ziet een oplossing in 'opnemen van meer kwalitatieve verhalen', 'meer gebruik maken van subjectieve gegevens uit onderzoek' of 'opnemen van meer brede maatschappelijke effectindicatoren'.

Benchmarks

Een ruime meerderheid van de raadsleden die de vragen hebben ingevuld, vindt dat in de programmabegroting meer benchmarks moeten worden opgenomen. Voor geen van de raadsleden geldt echter dat dit zonder meer zou moeten gebeuren. Belangrijkste aandachtspunt daarbij is dat de voordelen moeten opwegen tegen de kosten van deelname aan benchmarks. Ook vinden de meeste raadsleden het belangrijk dat gegevens uit benchmarks goed moeten aansluiten bij de doelen en prestaties in beleidsvelden.

Basisset beleidsindicatoren

In de enquête is gevraagd in hoeverre raadsleden de met ingang van de begroting 2017 verplichte basisset beleidsindicatoren van het ministerie van BZK van toegevoegde waarde vinden. Alle raadsleden die dit konden/wilden beantwoorden zijn van mening dat dit het geval is. Dit bevestigt het beeld van de werkconferentie.

Waardering werkconferentie

Van de raadsleden die aan de werkconferentie hebben deelgenomen geeft een ruime meerderheid aan deze als (zeer) positief te hebben gewaardeerd. Geen van de raadsleden die hebben deelgenomen aan de enquête gaf aan de werkconferentie negatief te hebben gewaardeerd.